

KLIMATSTRATEGI 2006 – 2007



SÖLVESBORGS KOMMUN

Antagen av Kommunstyrelsen
2006-10-24

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. BAKGRUND	2
2. PROBLEMBESKRIVNING	3
2.1 VÄXTHUSEFFEKTEN OCH MÄNNISKANS PÅVERKAN AV KLIMATET	3
2.1.1 Vad händer om klimatet förändras?	3
2.2 INTERNATIONELLT OCH NATIONELLT MILJÖMÅL FÖR BEGRÄNSAD KLIMATPÅVERKAN	4
2.2.1 Regionala miljömål för Blekinge	5
2.3 VARFÖR BEHÖVS EN LOKAL KLIMATSTRATEGI?	6
3. SITUATIONEN I SÖLVESBORG	6
3.1 UTSLÄPP AV KOLDIOXID I SÖLVESBORG	6
3.2 ENERGIBALANS FÖR SÖLVESBORGS KOMMUN	7
3.3 EFFEKTER AV FÖRÄNDRAD ELANVÄNDNING	8
3.4 EFFEKTER AV MINSKAD ANVÄNDNING AV OLJA FÖR UPPVÄRMNING	8
3.5 EFFEKTER AV SLOPAD GASOLANVÄNDNING	9
3.6 TRAFIKSITUATIONEN I SÖLVESBORG	9
4. UTVECKLINGEN FRAMÅT - KOMMUNENS MÖJLIGHET ATT PÅVERKA	10
5. LOKALA KLIMATMÅL	10
6. HANDLINGSPLAN	11
6.1 ANALYS OCH PRIORITERING AV OMRÅDEN	11
6.1.1 Ökad andel bibränsle och spillvärme inom fjärrvärme för uppvärmning	11
6.1.2 Minskning av elanvändningen	12
6.1.3 Minskning av utsläppen från vägtransporter	12
6.1.4 Övrigt	13
7. KOMMER SÖLVESBORG ATT NÅ KLIMATMÅLEN?	13
8. KOMMENTARER TILL KÄLLOR FÖR STATISTIK	14

1. Bakgrund

Sölvesborgs kommun arbetar för ett hållbart samhälle. Redan i mitten av 1980-talet startade arbetet med att ta fram en energiplan för Sölvesborg. Den antogs av kommunfullmäktige 1985-05-30. I Agenda 21 arbetet som sedan följde fortsatte arbetet för ett hållbart samhälle.

I ett läge där vi framledes ser flera stora klimatrelaterade investeringsprojekt där Sölvesborgs kommun, kommunala och kommungemensamma bolag och näringslivet kommer att delta, vill Sölvesborgs kommun lyfta fram den klimatrelaterade problematiken i kommunen. Detta genom att formulera en klimatstrategi för att på så sätt lägga fast en viljeinriktning för en långsiktig hållbar utveckling.

Under senare år har Sölvesborgs kommun arbetat med att utveckla samverkansformer med närliggande kommuner inom och utom länet för att på så sätt få ett mer långsiktigt hållbart samhälle. Sölvesborgs kommun är t ex tillsammans med Olofströms och Karlshamns kommuner delägare i Västblekinge Miljö AB som sköter avfallshanteringen. Samma kommuner har dessutom bildat Miljöförbundet Västra Blekinge som nu varit verksamt sedan 2005.

Naturskolan i Sölvesborg är en utomhusskola med en speciell inriktning på åldrarna tre till tolv år. Skolans målsättning är att ge barnen en positiv upplevelse av naturen. Skolan syftar dessutom till att skapa ett framtida engagemang för natur- och miljöfrågor. Naturskolans arbetssätt är undersökande och upplevelsebaserat. Att lära utomhus ger aktiva barn frihet att själva ta initiativ. Naturskolan besöks årligen av cirka 1600 elever och lärare från Sölvesborgs kommun.

Naturskolans grundteser är bland annat;

- att barn som tidigt får tillfälle att regelbundet vistas i naturen lär sig känna trygghet
- att upptäcka, uppleva och undersöka naturen gör att barn lättare förstår de ekologiska sambanden vilket i sin tur leder till ett aktivt miljöengagemang
- att de egna upplevelserna bildar grunden för lärande, kunskap och förståelse om naturen och vårt beroende av den.

Det senaste steget att långsiktigt skapa förutsättningar för ett hållbart samhälle togs så sent som i augusti 2006 då kommunfullmäktige i Sölvesborg respektive Bromölla kommuner fattade beslut om förvärv av fjärrvärmebolaget Bromölla Fjärrvärme AB. Avsikten är att även förvärva fjärrvärmerörelsen i Sölvesborg. Förvärven syftar till att garantera kommunerna ekonomiskt bärkraftiga leveranser av spillvärmebaserad fjärrvärme i framtiden. Det gemensamt ägda bolaget kommer att leverera fjärrvärme via en ledning från pappersbruket Nymölla AB över Valjeviken fram till Sölvesborg. I tätorten Mjällby planeras för fjärrvärmeutbyggnad i samverkan med Sveriges Stärkelseproducenter. Syftet är att framställa biobränslebaserad energi.

Vi kan, trots alla insatser, konstatera att kommunen under senare år inte fullt ut orkat fokusera på alla de strategiska delar som omfattas av hållbarhetsbegreppet. Detta kan delvis bero på att ämnesområdet tenderat att bli ett specialistområde, där diskussionerna förts på ett sätt som inte berör den enskilde medborgaren. Förutom den av kommunstyrelsen antagna klimatstrategin, kommer arbetet med en uppdatering och omarbetning av kommunens översiktsplan att starta.

Arbetet med översiktsplanen kommer bland annat att fokusera på hållbarhetsbegreppet och en strävan till en allmän reducering av energibehovet.

Som vi ser det måste underlag för strategiska beslut som rör miljön vara formulerade så att de berör och förstås. Av det skälet har vi i den följande texten försökt undvika att alltför påtagligt återge akademiska slutsatser eller citera forskningsrapporter. Vi ser inte framtagandet av en klimatstrategi som ett expertuppdrag eller som en tävling med andra kommuner om eventuella statsbidrag.

Klimatstrategin för Sölvesborgs kommun ska beträffande strategiska beslut som rör miljön, vara formulerad så att den berör och förstås av dem som fattar de politiska besluten samt av näringslivet och medborgarna i kommunen. Klimatstrategin för Sölvesborgs kommun baseras på en energibalans samt en inventering av de största källorna till utsläpp av klimatpåverkande gaser. Energibalansen utgör grunden till den handlingsplan som visar inriktningen för kommunens klimatarbete och ambitionen i kommunens engagemang för klimatfrågorna. Strategin ska årligen uppdateras.

2. Problembeskrivning

2.1 Växthuseffekten och människans påverkan av klimatet

Atmosfären består till största delen av kväve och syre, en mycket liten del är så kallade växthusgaser. Växthusgaserna fungerar på samma sätt som glaset i ett växthus, utan växthusgaserna skulle medeltemperaturen på jorden vara 15 – 30°C lägre än vad den är idag.

Växthusgaser har alltså ständigt funnits i atmosfären, men efter det att människan börjat förbränna fossila bränslen i stor skala har mängden växthusgaser kraftigt ökat i atmosfären. Denna ökning bidrar till att medeltemperaturen på jorden höjs och att klimatförändringar uppstår – växthuseffekten förstärks.

Den gas som bidrar mest, 60 %, till växthuseffekten är koldioxid (CO₂). Den huvudsakliga källan till koldioxidutsläppen är förbränningen av fossila bränslen som olja, bensin, diesel, propan (gasol) och kol.

2.1.1 Vad händer om klimatet förändras?

Fortsätter vi att använda fossila bränslen i samma takt som vi gjort de senaste 50 åren, kan vi förvänta oss drastiska förändringar av klimatet och det kommer att ske med ökande hastighet. De växthusgaser vi släpper ut idag kommer att påverka jordens klimat flera hundra år framåt i tiden. Beroende på vilka åtgärder som genomförs kommer koldioxidhalten sannolikt att vara mellan 50 och 160 procent högre mot slutet av 2000-talet jämfört med idag. Detta beräknas ge en höjning av jordens medeltemperatur med 1,4 till 5,8°C på 100 år.

Den stigande temperaturen kommer att innebära stora påfrestningar för såväl biologiska system som människans hälsa. En höjd medeltemperatur innebär bl a att medelvattennivån i havet förändras och påverkar kustnära landskap, se nedan hur Sölvesborgs kommun skulle drabbas.

Översvämmat område vid 1,5 m högre havsyta, visas med rödmarkerad färg.



Figur 1. Resultat av förenklad beräkning baserad på ekonomiska kartans höjddatabas.

Fler drabbas hårdare av kraftiga oväder och översvämningar, medan torra och vattenbrist kommer att öka i andra delar av världen, vilket påverkar jord- och skogsbruk. Vissa naturliga ekosystem kan utsättas för betydande och oåterkallelig skada.

Regionala klimatmodeller visar att nederbörden ökar och temperaturen höjs i Sverige. Uppvärmningen väntas bli allra störst vintertid och höja temperaturerna främst i norr. Även nederbörden väntas öka i norr och det finns risk för att det blir en minskning av regnmängderna i sydöstra delen av landet samtidigt som det blir en ökad avdunstning, vilket kan leda till vattenbrist i vårt område.

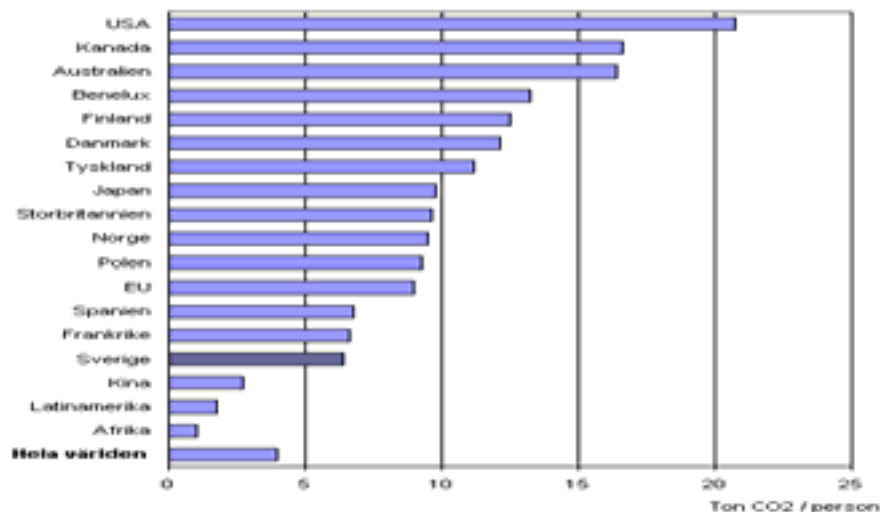
2.2 Internationellt och nationellt miljömål för begränsad klimatpåverkan

FN:s ramkonvention från år 1992 innebär att halten av växthusgaser ska stabiliseras så att klimats påverkan på människan inte blir farlig. Ett internationellt avtal om växthuseffekten, Kyoto-protokollet, undertecknades i Kyoto i Japan 1997 av drygt 140 länder. Avtalet innebär att i-länderna sammantaget ska minska sina utsläpp av växthusgaser med minst 5 % fram till 2008 - 2012, jämfört med 1990 års nivå.

Länderna inom EU ska enligt avtalet minska utsläppen med 8 % fram till 2012. Utsläppsminskningen är fördelad olika mellan EU:s medlemsländer. Enligt den fördelning som EU i sin tur gjort upp, får Sverige öka sina utsläpp med 4 % medan t.ex. Tyskland och Danmark ska genomföra kraftiga minskningar på drygt 20 %. Det nationella dokumentet fastställer dock att man inom landet avser att fortsätta sitt arbete med att reducera utsläpp mm enligt beslutade dokument, för att skapa gynnsammare förutsättningar för kommande generationer.

I april 1999 antog Sveriges riksdag nationella mål för miljö kvaliteten inom 15 områden. Målen beskriver den kvalitet och det tillstånd för Sveriges miljö, natur- och kulturreсурser som är ekologiskt hållbar på lång sikt. Hösten 2001 antog regeringen flera nationella delmål för att konkretisera miljöarbetet.

Det mest övergripande miljömålet är ”begränsad klimatpåverkan”. Den svenska riksdagen har beslutat att delmålet på kort sikt är att utsläppen av växthusgaser ska sänkas med 4 % under perioden 2008-2012 jämfört med år 1990.



Figur 2. Utsläpp av Koldioxid år 1997, ton/person (SCB)

2.2.1 Regionala miljömål för Blekinge

Länsstyrelsen fastställde de regionala miljömålen för Blekinge den 17 oktober 2003.

Det övergripande regionala målet för begränsad klimatpåverkan är att år 2010 ska utsläppet av koldioxid per capita i Blekinge uppgå till 3,8 ton per år, dvs. ha minskat med 35 % från 5,9 ton per år 1995. Sju konkreta åtgärds mål presenteras, uppdelade på energisektorn och transportsektorn. Efterföljande indikatorer är riktlinjerna för klimatarbetet i länet.

Energisektorn

- Blekinge är till hälften självförsörjande av energi år 2010, dvs. energiförsörjningen är så långt som möjligt byggd på förnybara energikällor.
- Samtliga elkunder i offentliga sektorn köper el från enbart förnyelsebar källa år 2010.
- År 2010 har elförbrukningen minskat med minst 10 % räknat från år 2000.
- Miljöbelastningen från energianvändningen i bostäder och lokaler minskar och är lägre år 2010 än 2000. Detta skall bl.a. ske genom en effektivisering av den totala energianvändningen samt mindre andel fossila bränslen.
- År 2010 finns fjärrvärme i alla kommuner och när-/fjärrvärme i alla tätorter med lämplig bebyggelsestruktur.

Transportsektorn

- Koldioxidutsläppen från vägtrafik (exklusive transittrafik) minskar med 10 % mellan åren 1995-2010.

- 6 % av fordonsbränslet i länet är förnybart år 2010.

2.3 Varför behövs en lokal klimatstrategi?

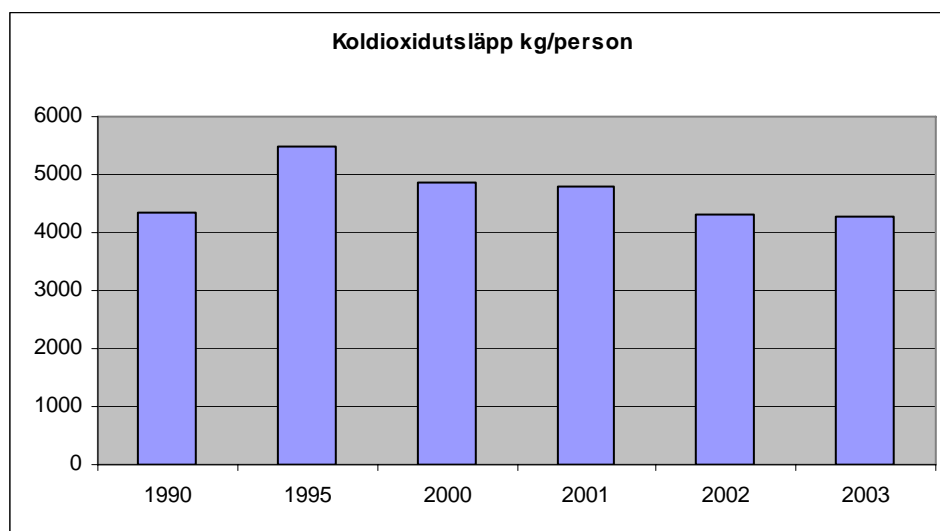
Klimatproblematiken är ett globalt fenomen. För att åstadkomma de förändringar som krävs för att säkra klimatet för kommande generationer krävs ett målinriktat och långsiktigt arbete inom samhällets alla områden. Kommunen har en viktig roll genom sin samhällsplanering och sitt ansvar för energiplanering, fysisk planering, drift av tekniska anläggningar och tillsyn. Kommunen har även möjligheter att påverka utvecklingen genom sitt ansvar för utbildning, information och rådgivning.

Klimatstrategin är ett medel för en mer enhetlig politik på klimatområdet och en hjälp för att prioritera investeringar. På lokal nivå har klimatrelaterade åtgärder positiva följd effekter som t.ex. förbättrad luftkvalitet. Åtgärder som syftar till att minska utsläppen av koldioxid innebär dessutom ofta energisparande åtgärder och har därför ofta även ekonomiska fördelar på sikt för de parter som genomför dessa.

3. Situationen i Sölvesborg

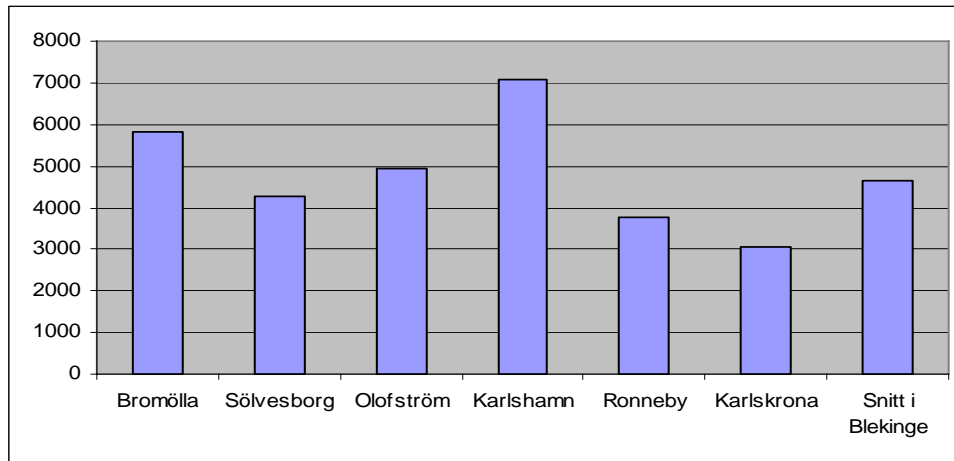
3.1 Utsläpp av koldioxid i Sölvesborg

Den huvudsakliga källan för koldioxidutsläpp är förbränningen av fossila bränslen. Fossila bränslen används för uppvärmning, inom industrin och inte minst som drivmedel vid transporter.



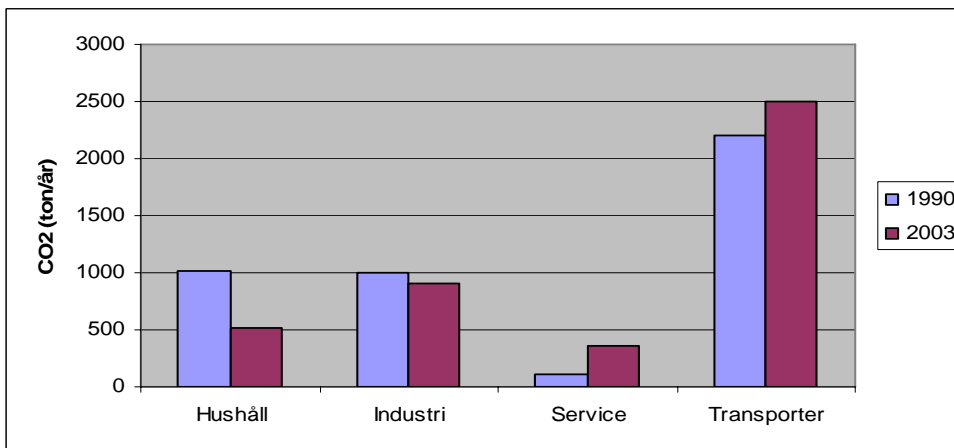
Figur 3. Utsläpp av koldioxid (kg) per invånare och år i Sölvesborg, Källa SCB.

Det genomsnittliga utsläppet av koldioxid per invånare i Sverige är cirka sex ton koldioxid. I Sölvesborg är utsläppet av koldioxid drygt fyra ton per invånare, vilket är lite lägre än snittet i Blekinge.



Figur 4. Utsläpp av koldioxid (kg) per invånare i Sölvesborg, år 2003, jämfört med övriga Blekinge och Bromölla. Källa SCB.

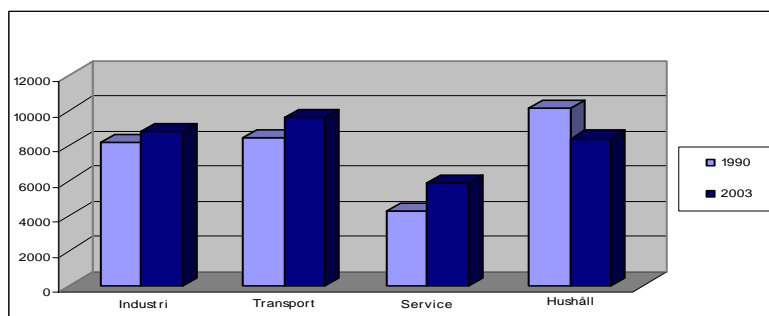
Koldioxidutsläppen fördelning mellan olika sektorer framgår i nedanstående diagram:



Figur 5. Källorna till koldioxidutsläpp i Sölvesborg år 1990 och 2003. Källa SCB.

Transportsektorn står för en mycket stor del, ca 58 %, av utsläppen. Utsläppen i denna sektor ökar, mellan år 1990 till 2003 har den ökat med 20 % eller 300 ton.

3.2 Energifbalans för Sölvesborgs kommun



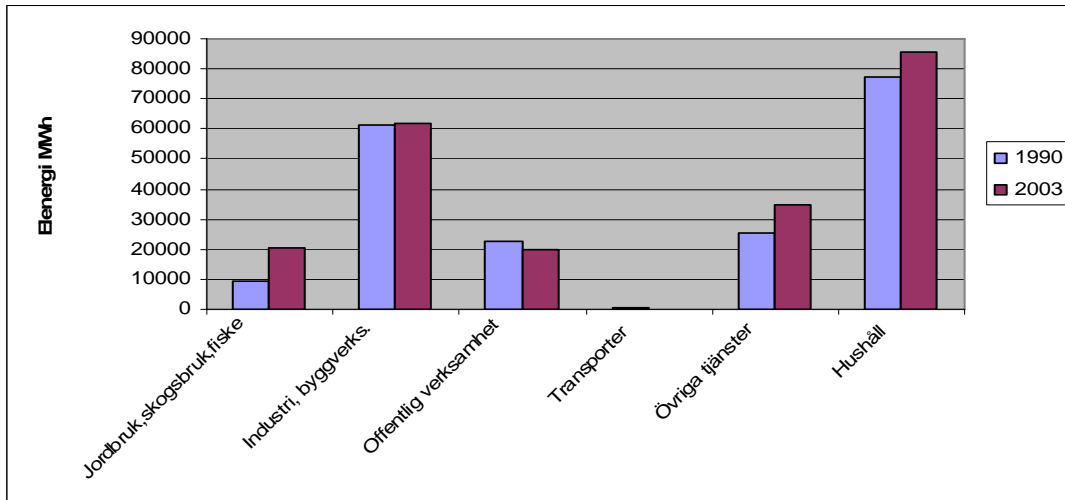
Figur 5. Total slutlig energianvändning i MWh fördelad på användarkategorier. Källa SCB

Energianvändningen per invånare i Sölvesborgs kommun uppgick år 2003 till 32,7 MWh, vilket kan jämföras med år 1990 då den uppgick till 31,0, en ökning med 1,7 MWh, eller 5 %. Det är endast hushållen som har minskat sin energianvändning under perioden.

3.3 Effekter av förändrad elanvändning

Energianvändningen i kommunen uppgick 2003 till 223 000 MWh. I de lokaler Sölvesborgs kommun förvaltar används 10 000 MWh/år. I den siffran ingår såväl elenergi för uppvärmning som driftenergi för belysning, datorer, ventilation mm.

Elanvändningen i Sölvesborgs kommun fördelar sig enligt nedan:



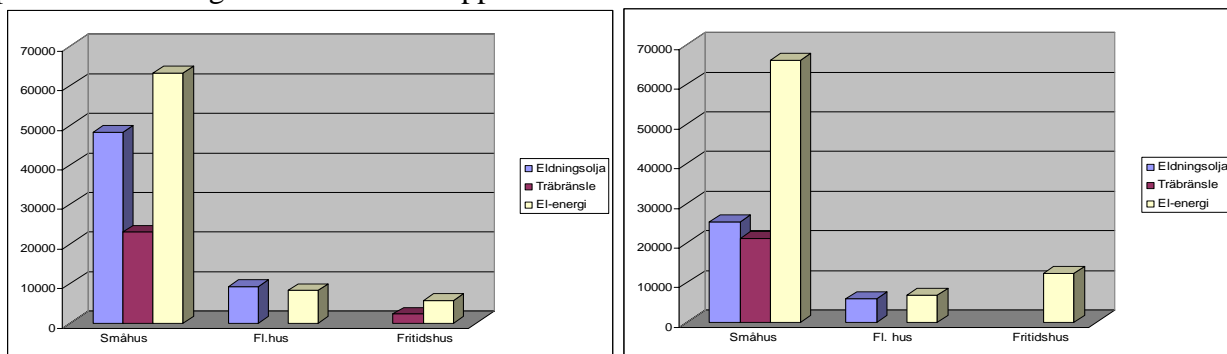
Figur 6. Elanvändningen i Sölvesborg 1990 och 2003 fördelat på användarkategorier. Källa SCB.

Elanvändningen har ökat under perioden 1990 till 2003 med ca 23 000 MWh, ca 11%. Ökningen står hushållen och övriga tjänster för, troligen till stor del p.g.a. fler elektriska apparater, datorer mm i hemmen och på arbetsplatser. Sölvesborg har även en stor andel småhus uppvärmda med el. Ökning har även skett inom jordbruk och fiske som är stora näringar i Sölvesborg.

Kommunens målsättning är att minska elförbrukningen i de lokaler som har direktverkande el för uppvärmning, i dagsläget används 2 400 MWh. För att planerna ska kunna realiseras måste en anslutning till fjärrvärme eller värmepumpar göras. Om detta kan genomföras minskar koldioxidutsläppen med uppskattningsvis 150 ton/år.

3.4 Effekter av minskad användning av olja för uppvärmning

Uppvärmningen med olja har minskat till förmån för biobränslen och värmepumpar vilket är en positiv utveckling för koldioxidutsläppen.



Figur 7 a o b. Uppvärmningen av bostäder i Sölvesborg år 1990 och år 2003. Källa SCB

En övergång från olja till värmepumpar ger dock en ökning av elanvändningen. I tätorten Sölvesborg kvarstår 422 oljeeldade värmepannor och i tätorten Mjällby 66, enligt uppgifter från Skorstensfejarmästaren.

Oljeförbrukningen i kommunens egna lokaler uppgår till 150 m³/år, vilket motsvarar ett koldioxidutsläpp på 400 ton/år. Kommunens målsättning är att sluta använda olja för uppvärmning. Det kommunala bostadsbolaget Sölvesborgshem har fastställt som mål att man skall vara helt befriade från oljeanvändning år 2010. För att planerna ska kunna realiserar måste en anslutning till fjärrvärme eller värmepumpar göras, i vissa fall i kombination med pelletseldning eller motsvarande.

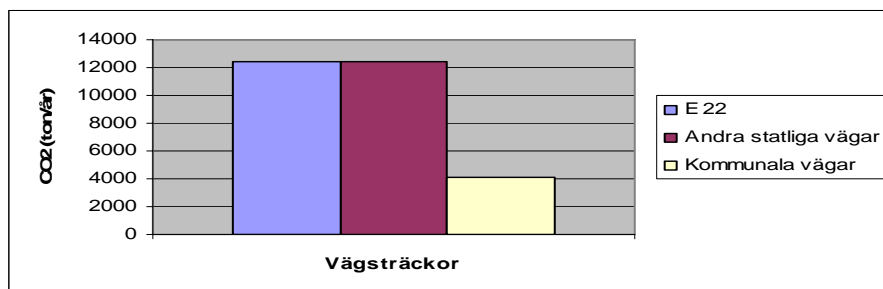
3.5 Effekter av slopad gasolanvändning

Sölvesborgs Energi och Vatten AB levererar till ca 25 abonnenter gasol motsvarande 7 700 MWh.

I kommunens fastigheter används denna gasol för uppvärmning. Totalt uppgår förbrukningen av gasol till ca 4 600 MWh i dessa fastigheter. Kommunens målsättning är att sluta använda gasol. En övergång till fjärrvärmeuppvärmning innebär ett minskat koldioxidutsläpp på 1 075 ton/år i kommunens fastigheter. Om samtliga abonnenter övergår till fjärrvärme minskar koldioxidutsläppen med 1 800 ton/år.

3.6 Trafiksituationen i Sölvesborg

Trafiken är en av de största utsläppskällorna för koldioxid i Sölvesborgs kommun. Anledningen är främst den genomfartsled, E 22 med ca 10 000 fordonsrörelser per dag, som korsar kommunen och som trafikeras av både tung och lätt trafik. I snitt är det ca 170 000 fordonskilometer per år på vardera E 22 och statliga vägnätet. På det kommunala vägnätet uppgår trafikarbetet till ca 56 000 fordonskilometer per år. Det totala utsläppet av koldioxid på ca 30 000 ton/år fördelar sig:



Figur 8. Källa: Vägverkets trafikmängdskarta, kommunens NVDB och Naturvårdsverkets hemsida.

4. Utvecklingen framåt - kommunens möjlighet att påverka

Kommunen har en nyckelroll för att minska utsläppen av växthusgaser. Genom sitt ansvar för energiplanering, fysisk planering och kollektivtrafik har kommunen stort inflytande på samhällets utformning och uppbyggnad av infrastruktur för energiförsörjning och trafik. Dessutom har kommunen en viktig roll för upphandling - kommunen och dess bolag köper för stora belopp in varor och tjänster. Kommunen har vidare ett stort ansvar när det gäller information, folkbildning, opinionsbildning och energirådgivning.

Kommunens roll är även att fungera som samordnare mellan olika aktörer, såsom näringsliv, andra kommuner eller landstinget rörande olika projekt och bidrag t.ex. KLIMP. I alla dessa roller kan kommunen genom sitt engagemang bidra till minskad klimatpåverkan.

På lång sikt har kommunens roll som samhällsplanerare avgjort störst betydelse för att uppnå klimat- och andra miljömål. Samhällsutvecklingen styr hur mycket och på vilket sätt persontransporter sker, bostadssektorns möjlighet att använda fjärrvärme eller andra miljövänliga uppvärmningssätt, industrisektorns utveckling mm.

På kort sikt har enskilda insatser större betydelse, t.ex. energieffektivisering av den egna verksamheten samt utbyggnad av fjärrvärmenät med möjlighet att tillgodogöra sig spillvärme från näraliggande industriverksamhet eller motsvarande. Genom informationsinsatser, medvetandegörs för den enskilde hur användning av t ex en bensindriven gräsklippare negativt påverkar miljön jämfört med en som drivs med förnyelsebar energi.

Kommunpolitikernas engagemang i miljöfrågor har resulterat i ett uppdrag till samtliga kommunala förvaltningar och kommunala bolag att snarast genomföra grundläggande inventeringar i den kommunala fastighetsfären för att därigenom finna lämpliga energibesparingsåtgärder. Förvaltningar och bolag ska även utreda förutsättningar för lämpligaste uppvärmningssystem i kombination med ett effektivt utnyttjande av de spillvärmeresurser som kan utnyttjas.

5. Lokala klimatmål

Formuleringen av Sölvesborgs kommuns lokala klimatmål tar fasta på nationella och regionala klimatmål. De nationella och regionala klimatmålen framgår av avsnitt 2.2.

Sölvesborgs kommuns lokala klimatmål formuleras enligt nedan. Utgångspunkt är 1990 års nivå.

1. År 2010 ska användningen av fossila bränslen för uppvärmningsändamål i kommunens och Sölvesborgshems bostäder och lokaler ha minskat med 90 %.
2. År 2010 skall förbrukningen av inköpt elenergi för uppvärmning i direkteluppvärmda kommunalt ägda fastigheter ha reducerats med 50 %.
3. År 2010 ska elanvändningen i kommunens egen verksamhet ha minskat med 10 %.
4. År 2010 ska 50 % av de personbilar och andra fordon som används av kommunala förvaltningar drivas med förnyelsebara bränslen.
5. År 2010 ska minst 20 % av användningen av drivmedel för fordon utgöras av förnyelsebara bränslen.
6. År 2008 ska gasoldistributionen i Sölvesborgs Energi och Vatten AB vara avvecklad.
7. År 2008 ska ett organiserat samarbete med företag och organisationer finnas rörande klimatfrågan.

6. Handlingsplan

6.1 Analys och prioritering av områden

Med utgångspunkt i de lokala målen har tre områden identifierats som särskilt viktiga för att minska utsläppen av växthusgaser i Sölvesborg. Dessa områden är:

1. Ökad andel biobränslen och spillvärme inom fjärrvärme
2. En allmän minskning av energianvändningen inom kommunen
3. Minskning av utsläpp från vägtransporter

Avgörande för om vi ska lyckas med att uppnå målen är att klimatfrågorna förs in i den kommunala beslutsprocessen. Möjligheterna för att på lång sikt minska utsläppen från trafik, elanvändning och uppvärmning är avhängigt samhällsutvecklingen där kommunen spelar en viktig roll. Bland de områden där kommunen har inflytande och främst kan påverka utvecklingen är bl a genom översiktsplanering, upphandling av material och tjänster, kollektivtrafik, näringslivspolitik och information. Nedan följer några konkreta exempel på insatser som kan göras inom respektive område;

6.1.1 Ökad andel biobränsle och spillvärme inom fjärrvärme för uppvärmning

Sölvesborg Energi och Vatten AB har ambitioner att öka fjärrvärmeproduktionen från 17 GWh till 35 GWh per år i tätorten Sölvesborg. Spillvärme från det närbelägna pappersbruket Nymölla AB ska användas. Fjärrvärmenätet i Sölvesborg är delvis utbyggt i centrala delarna av tätorten Sölvesborg, en utbyggnad planeras i övriga delar av tätorten.

I Mjällby planeras ett lokalt fjärrvärmenät för att kunna distribuera fjärrvärme från en biobränslepanna som Sveriges Stärkelseproducenters Förening planerar installera. Minst 80 % av den gasol som i dag används för torkningsprocessen inom stärkelseframställningen kommer att ersättas med förnyelsebar energi.

Utbyggnaden av fjärrvärmenät i både Sölvesborg och Mjällby möjliggör att fler värmekunder kan anslutas till nätet och härigenom minska användningen av främst olja och gasol för uppvärmningsändamål.

- Informationsåtgärder

Informationsinsatser är viktiga för att öka fjärrvärmeanvändningen i befintliga fastighetsområden eller för utbyte till andra förnyelsebara alternativ som t.ex. pellets, värmepumpar, återvinningssystem och solvärme. Energirådgivaren har här en viktig roll.

6.1.2 Minskning av elanvändning

Information och utbildning är viktigt i arbetet för en hållbar utveckling. För att uppnå förändrade beteenden måste kunskapen öka hos allmänhet och företag om växthuseffektens orsak och dess påverkan. Information om möjlighet till energibesparingar måste ges. En stor del av elan-

vändningen går att påverka genom beteendeförändringar. Inom hushållen finns t ex tendenser att utnyttjande av el ökar p g a allt fler maskiner, datorer och diverse övrig hemelektronik. Vissa av dessa utrustningar kan misstänkas vara i kontinuerlig drift i s k standbyläge och förbrukar då sammantaget en inte försumbar kvantitet el.

Informationsinsatser måste göras på olika sätt, t ex genom mässor, utställningar och evenemang. Kommunens hemsida skall alltid innehålla aktuell information om energirådgivning, miljöinformation mm.

- Översyn av kommunens egen energiförbrukning

Minskningar av elförbrukningen kan göras genom en övergång till fjärrvärme, en översyn av t.ex. belysning, ventilation, styr- och reglerteknik, frekvensstyrning av pumpar, nya styr- och regler-system mm. Med hjälp av de energinyckeltal som finns för kommunens och de kommunala bolagens verksamheter kan de större energianvändarna i kommunens lokaler identifieras.

- Satsning på miljövänlig upphandling

Vid upphandling avser kommunen att tillämpa urvalskriterier som främjar energieffektiva produkter.

6.1.3 Minskning av utsläppen från vägtransporter

Transporterna står för 58 % av koldioxidutsläppen i kommunen.

Ett sätt att reducera utsläppen från trafiken är att fossila drivmedel ersätts med alternativ. Biogas planeras framställas av avfall i det kommunalägda bolaget Västblekinge Miljö AB. Biogasen bör göra det möjligt att delar av den kommunala fordonsparken kan drivas med biobränslen. Kommunen måste även verka för att tankställen för biobränslen etableras inom kommunens gränser.

Elektrifieringen av kustbanan genom länet kommer att medföra att koldioxidutsläppen kommer att minska när de tidigare dieseldrivna loken som hittills trafikerat sträckan kommer att ersättas med eldrivna tåg sommaren 2007.

- Utbildning och Information

Genom utbildning t.ex. i sparsam körning, t ex EcoDriving, kan bränsleförbrukningen vid transporter minskas.

Informationskampanjer från kommunens energirådgivning om beteendeförändringar som kan spara miljön samt information om förnyelsebara bränslen avses ingå som en del i kommunens klimatinvesteringsprogram.

- Miljöanpassad upphandling av transporter

Genom att efterfråga fordon som drivs med förnyelsebara energislag kan Sölvesborgs kommun påverka tillgången på både fordon och förnyelsebara bränslen i regionen.

- Trafikplanering , kollektivtrafik, cykling mm

Förbättrade möjlighet till kollektivtrafik och miljövänlig sådan bör erbjudas. En trafikplanering som underlättar för pendlarna att kunna byta mellan olika linjer är av vikt. Genom att fortsätta bygga ut gång- och cykelvägnätet i kommunen, speciellt till de mindre tätorterna, möjliggörs för fler att låta bilen stå.

6.1.4 Övrigt

- Kontinuerligt samarbete med företag och organisationer kring klimatfrågor.

Att ha bra relationer och informationsutbyte mellan kommun och företag är viktigt i klimatfrågor då en stor del av utsläpsskällorna av växthusgaser finns inom industrin.

- Söka medel ur klimatinvesteringsprogrammet

Kommunens klimatinvesteringsprogram är ett viktigt instrument för att uppnå de lokala klimatmålen. Genom att delta med ansökningar om stöd till klimatinvesteringsåtgärder förbättras kommunens möjligheter att genomföra klimatstrategin.

7. Kommer Sölvesborg att nå klimatmålen?

Det nationella klimatmålet på kort sikt är att utsläppen av växthusgaser ska minska med 4 % under åren 2008 – 2012 jämfört med 1990 års nivå. Som framgår av redovisningen i avsnitt 3.1 har utsläppen av koldioxid i Sölvesborgs kommun totalt sett varit oförändrad under perioden 1990 – 2003. Ökningen står service och transportsektorn för, medan hushållen har minskat sitt koldioxidutsläpp med 33 %.

Sölvesborgs kommun har ambitionen att minska utsläppen av växthusgaser och härigenom bidra till att uppfylla de regionala mål som upprättats inom Blekinge. Detta återspeglas i formuleringen av kommunens klimatmål i avsnitt 5.

Nedan görs en kortfattad analys om förutsättningarna för att nå de lokala klimatmålen utifrån de åtgärder som ingår i kommunens klimatinvesteringsprogram.

Ökad andel bibränsle och spillvärme för uppvärmning genom fjärrvärme

I kommunens klimatinvesteringsprogram ingår åtgärder i syfte att minska användningen av fossila bränslen och härigenom minska koldioxidutsläppen från uppvärmningssektorn. De åtgärder som åsyftas är bl.a. utbyggnaden av fjärrvärmenätet och användandet av spillvärme från närliggande industri. Fler kommunala enheter och privathushåll kan därmed anslutas.

Det kommunala bostadsbolaget, Sölvesborgshem AB, ser över sitt fastighetsbestånd med avsikt att helt upphöra med förbränningen av fossila bränslen inom fastighetsbeståndet senast under år 2010 och i övrigt effektivisera och reducera energiförbrukningen inom sitt fastighetsbestånd. Övergången till energisnålare belysning och maskinella enheter såsom fläktar, pumpar och återvinningsaggregat inom beståndet beaktas kontinuerligt.

Sölvesborg Energi och Vatten AB har ambitioner att bygga ut fjärrvärmenätet i Sölvesborg och Mjällby tätort och fler kommer därmed att kunna erbjudas fossilfria uppvärmningsalternativ. Bolaget planerar även att avveckla gasolddistributionen.

Alla dessa åtgärder sammantaget visar att kommunen är på rätt väg och möjligheterna att nå upp till målet är goda.

Minskning av elanvändning

Målet innebär att elanvändningen inom kommunens egen verksamhet för uppvärmning ska minskas med 2000 MWh under perioden fram till 2010.

Information och fortbildning är viktigt för att medvetandegöra vad den enskilde kan vidta för åtgärder för att minska elanvändningen och att använda energival som minskar utsläppen av växthusgaser.

Sammantaget bedöms kommunens möjligheter att uppnå målet som goda.

Minskningen av utsläppen från vägtransporter

Utsläppen från transportsektorn är den dominerande källan för koldioxidutsläpp i kommunen. Målsättningen är att drivmedel med fossilt ursprung ska ersättas med förnyelsebara drivmedel. Kommunens klimatinvesteringsprogram har en inriktning på att minska utsläppen från transportsektorn, bl a genom användande av den biogas, som planeras framställas av Västblekinge Miljö AB, där Sölvesborgs kommun är delägare tillsammans med Karlshamns och Olofströms kommuner.

Genom de åtgärder som beskrivs i kommunens handlingsplan avseende trafikplanering, utbildning och information samt satsningar på förbättrad kollektivtrafik och cykling har kommunen förutsättningar att uppnå de mål som ställts lokalt och för länet.

8. Kommentarer till källor för statistik

Huvuddelen av den statistik som använts är hämtad från SCBs energibalanser som tagits fram för samtliga kommuner och publicerats på SCBs hemsida i juli 2006. Datamaterialet är framtaget med samma källor för alla kommuner, för att möjliggöra kommunvis jämförelse. Det är dock viktigt att tänka på följande:

- Uppgifterna avseende energitillförsel och energianvändning är inte temperaturkorrigerade
- I vissa fall har statistiken kompletterats med uppgifter framtagna inom kommunen.
- Användningen av olika statistiska källor är i sig en felkälla, vilket bör uppmärksammas.